

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

Інститут безпеки

Кафедра національної безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Інституту безпеки

С.О. Лисенко

"1" серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки
Протокол №1 від 1 серпня 2024 р.
Заст.зав. кафедри

В.В. Ровний

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА
ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ»**

спеціальності: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

освітнього рівня магістр

освітньої програми: Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Київ МАУП 2024

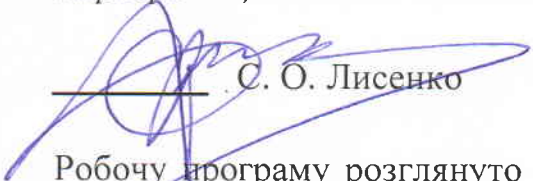
Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:

Сергій Олексійович Лисенко доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національної безпеки.

С. О. Лисенко

Викладач:

Сергій Олексійович Лисенко доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національної безпеки.

С. О. Лисенко

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри національної безпеки

(протокол № 1 від "1" серпня 2024 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту безпеки

(протокол № 1 від "8" серпня 2024 р.)

Заст.зав. кафедри

(підпис)

В.В. Ровий
(П.І.Б.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

.....р.

Гарант освітньої програми

(підпис)

О.В. Борвєвський
(П.І.Б.)

Робочу програму перевірено

.....р.

(підпис)

О.В. Борвєвський
(П.І.Б.)

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), "____" 20__ р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), "____" 20__ р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), "____" 20__ р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), "____" 20__ р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна, денно-дистанційна форми навчання	Заочна
Державне управління у сфері національної та цивільної безпеки		
Курс	1	
Семестр	2	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	52	
Модульний контроль		
Семестровий контроль		
Самостійна робота	68	
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Статус дисципліни: обов'язкова

3. Мета та завдання дисципліни. Метою дисципліни є формування у студентів системного розуміння державного управління у сфері національної та цивільної безпеки, розвиток знань про правові та організаційні основи забезпечення безпеки, а також підготовка фахівців, здатних ефективно управляти та реагувати на сучасні виклики і загрози. Завдання навчальної дисципліни є: поглиблене вивчення законодавчих і теоретичних проблем, пов'язаних з сучасними проблемами сфери обороноздатності України.

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення курсу здобувачі повинні мати:

Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідних сферах національної безпеки.

Здатність аналізувати та прогнозувати розвиток безпекового середовища (глобальний, регіональний та національний аспекти) за окремими сферами забезпечення та видами діяльності.

Здатність організувати цілеспрямовану діяльність щодо формування і реалізації державної політики у сферах національної безпеки та оборони.

Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) у широких та/або мультидисциплінарних контекстах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Застосовувати вітчизняний та зарубіжний досвід забезпечення національної безпеки з урахуванням теорії національної безпеки під час

здійснення професійної діяльності.

Приймати обґрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

Розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти у сфері національної безпеки з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

Синтезувати спектр заходів та підходів, що можуть використовуватись для вирішення проблем, пов'язаних з викликами глобальній, європейській та регіональній безпеці.

Застосовувати загальну методологію, спеціальні методи і технології для розв'язання професійних задач у визначених законодавством сферах та за напрямками майбутньої діяльності.

Організовувати та здійснювати керівництво територіальною обороною, мобілізаційною підготовкою та мобілізацією у межах професійної компетентності.

Управляти проведенням заходів у процесі забезпечення національної безпеки в різних умовах обстановки з використанням нових стратегічних підходів.

Демонструвати та застосовувати навички управління суб'єктами національної безпеки та їх структурними підрозділами.

Застосовувати механізми співпраці безпекових інституцій та контролюючих органів з приватним сектором.

5. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

№	Курс 1 Семестр 2 Всього годин у семестрі 120 Теми	Кількість годин, з них:					Примітка
		лекції	семінарські заняття	практ. лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	інд.ко нс. роб. (ІКС)	сам. рою. студ. (СРС)	
	Модуль 1: Актуальні проблеми основ державного управління у сфері національної безпеки	24	28			68	
1.	Основи державного управління у сфері національної безпеки. Нормативно-правове регулювання національної та	2	2				

	цивільної безпеки в Україні.						
2.	Система органів державного управління у сфері національної безпеки. Роль і функції Президента України у забезпеченні національної безпеки.	2	2				
3.	Повноваження Кабінету Міністрів України в управлінні національною безпекою. Рада національної безпеки і оборони України: структура та функції.	2	2				
4.	Організація діяльності правоохоронних органів у забезпеченні національної та цивільної безпеки. Роль місцевих органів влади у забезпеченні цивільної безпеки.	2	2				
5.	Координація діяльності між державними та недержавними організаціями у сфері безпеки. Система національної безпеки: концептуальні і засади та принципи.	2	2				
6.	Цивільна безпека: поняття, структура та управління. Фінансування системи національної та цивільної безпеки.	2	2				
Модуль 2: Стратегія							

інформаційної політики у сфері національної та цивільної безпеки							
7.	Інформаційна політика у сфері національної безпеки Кібербезпека та її роль у державному управлінні національною безпекою.	2	2				
8.	Міжнародне співробітництво у сфері національної та цивільної безпеки. Підготовка та навчання кадрів для системи національної та цивільної безпеки.	2	2				
9.	Кризи та надзвичайні ситуації: державне управління та реагування. Моніторинг і оцінка загроз національній безпеці.	2	2				
10.	Територіальна оборона та цивільний захист: управлінські аспекти. Мобілізаційна готовність та її управління в сучасних умовах.	2	4				
11.	Роль громадських організацій у забезпеченні національної та цивільної безпеки. Психологічні аспекти управління у сфері національної та цивільної безпеки.	2	2				

12.	Правове забезпечення державного управління у сфері безпеки. Перспективи розвитку державного управління у сфері національної та цивільної безпеки України.	2	4				
-----	--	---	---	--	--	--	--

Форми контролю:

- усне опитування - У;
- контрольні роботи - КР;
- перевірка конспектів - ПК;
- перевірка завдань для самостійної роботи - СР;
- тестування - Т;
- колоквіум - К;
- інші:
- реферат.

6. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми основ державного управління у сфері національної безпеки

Тема 1. Основи державного управління у сфері національної безпеки. Нормативно-правове регулювання національної та цивільної безпеки в Україні.

1. Інституційна структура державного управління у сфері національної безпеки України.
2. Нормативно-правова база національної та цивільної безпеки: аналіз ключових законодавчих актів.
3. Механізми реалізації державної політики у сфері національної та цивільної безпеки.

Література: [1;2;5]

Тема 2. Система органів державного управління у сфері національної безпеки. Роль і функції Президента України у забезпеченні національної безпеки.

1. Структура та повноваження ключових органів державного управління у сфері національної безпеки України.
2. Конституційно-правовий статус Президента України в системі забезпечення національної безпеки.
3. Президент України як координатор сектору безпеки та оборони: механізми реалізації повноважень.

Література: [2;5;6]

Тема 3. Повноваження Кабінету Міністрів України в управлінні національною безпекою. Рада національної безпеки і оборони України: структура та функції.

1. Роль Кабінету Міністрів України у формуванні та реалізації державної політики у сфері національної безпеки.
2. Повноваження та відповідальність Кабінету Міністрів у забезпеченні внутрішньої та зовнішньої безпеки держави.
3. Організаційна структура РНБО та її функціональна роль у системі національної безпеки України.

Література: [1;7;8]

Тема 4. Організація діяльності правоохоронних органів у забезпеченні національної та цивільної безпеки. Роль місцевих органів влади у забезпеченні цивільної безпеки.

1. Функції та повноваження правоохоронних органів у системі національної та цивільної безпеки України.
2. Механізми взаємодії правоохоронних органів з органами державної влади та місцевого самоврядування.
3. Компетенція та практичні інструменти місцевих органів влади у сфері цивільної безпеки.

Література: [5; 6;7]

Тема 5. Координація діяльності між державними та недержавними організаціями у сфері безпеки. Система національної безпеки: концептуальні засади та принципи.

1. Форми та механізми взаємодії державних і недержавних суб'єктів у сфері національної та громадської безпеки.
2. Концептуальні засади національної безпеки України: стратегічні документи, цілі та виклики.
3. Основні принципи побудови та функціонування системи національної безпеки України.

Література: [3;8;9]

Тема 6. Цивільна безпека: поняття, структура та управління. Фінансування системи національної та цивільної безпеки.

1. Поняття та структура системи цивільної безпеки в Україні.
2. Механізми управління цивільною безпекою: державні та місцеві інституції.
3. Фінансування сектору національної та цивільної безпеки: джерела, особливості розподілу та виклики.

Література: [5;7;8]

Змістовий модуль 2: Стратегія Інформаційної політики у сфері національної та цивільної безпеки.

Тема 7. Інформаційна політика у сфері національної безпеки. Кібербезпека та її роль у державному управлінні національною безпекою.

1. Зміст і напрями інформаційної політики держави у сфері національної безпеки.
2. Кібербезпека як ключовий елемент сучасної системи національної безпеки України.
3. Управлінські механізми забезпечення кібербезпеки в Україні: структура, нормативна база, міжнародне співробітництво.

Література: [2;4;5]

Тема 8. Міжнародне співробітництво у сфері національної та цивільної безпеки. Підготовка та навчання кадрів для системи національної та цивільної безпеки.

1. Форми та напрями міжнародного співробітництва України у сфері національної та цивільної безпеки.
2. Роль міжнародних організацій і партнерів у зміцненні безпекового сектору України.
3. Підготовка фахівців у сфері національної та цивільної безпеки: система освіти, тренінги та міжнародні стандарти.

Література: [3;4;8]

Тема 9. Кризи та надзвичайні ситуації: державне управління та реагування. Моніторинг і оцінка загроз національній безпеці.

1. Організація державного управління у кризових ситуаціях та надзвичайних ситуаціях.
2. Механізми реагування на надзвичайні ситуації: роль сил цивільного захисту та спеціалізованих служб.
3. Моніторинг і оцінка загроз національній безпеці: методи прогнозування, аналітика та раннє попередження.

Література: [7;8;8]

Тема 10. Територіальна оборона та цивільний захист: управлінські аспекти. Мобілізаційна готовність та її управління в сучасних умовах.

1. Управлінські аспекти територіальної оборони: структура, функції та роль місцевих органів влади.
2. Цивільний захист в Україні: інфраструктура, підготовка та координація дій під час надзвичайних ситуацій.
3. Мобілізаційна готовність: сучасні підходи до управління мобілізацією в умовах гібридних загроз та військових конфліктів.

Література: [5;8;9]

Тема 11. Роль громадських організацій у забезпеченні національної та цивільної безпеки. Психологічні аспекти управління у сфері національної та цивільної безпеки.

1. Участь громадських організацій у забезпеченні національної та цивільної безпеки: форми та механізми співпраці з державними структурами.
2. Психологічні аспекти управління у сфері національної та цивільної безпеки: стресостійкість, підтримка морального духу та психологічне реагування на надзвичайні ситуації.
3. Психологічна підготовка працівників сектору безпеки та оборони: тренінги, підвищення стійкості до стресових ситуацій, профілактика психологічних розладів.

Література: [2;7;8]

Тема 12. Правове забезпечення державного управління у сфері безпеки. Перспективи розвитку державного управління у сфері національної та цивільної безпеки України.

1. Правове регулювання державного управління у сфері національної безпеки: основні законодавчі акти та їх вплив на функціонування системи безпеки.
2. Перспективи розвитку державного управління у сфері національної безпеки України в умовах гібридних загроз та нових викликів.
3. Роль міжнародного права в правовому забезпеченні національної та цивільної безпеки України: перспективи співпраці з міжнародними організаціями.

Література: [5;6;8]

7. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Макс. к-сть балів за одиницею	Модуль 1		Модуль 2	
		к-сть одиниць	макс. к-сть одиниць	к-сть одиниць	макс. к-сть одиниць
Відвідування лекцій	2	6	12	6	12
Відвідування сем. занять	3	6	18	8	24
Робота на сем. занятті	5	6	30	8	40

Виконання завд. для сам. роботи	4	6	24	4	16
Виконання модульної роботи	12	1	12	1	12
Виконання ІНДЗ	50	-		-	
Разом			96		104
Максимальна кількість балів:					200
200:100=2. Студент набрав X балів; розрахунок: X:2=загальна к-сть балів.					100

7.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

1. Поняття та основні складові національної безпеки України;
2. Законодавче забезпечення національної безпеки в Україні;
3. Концепція національної безпеки України: етапи формування та розвитку;
4. Державна політика у сфері цивільної безпеки: основи та пріоритети;
5. Ключові органи державного управління у сфері національної безпеки;
6. Роль та функції Президента України у сфері національної безпеки;
7. Рада національної безпеки і оборони України: структура та функції;
8. Міжнародне співробітництво України у сфері національної безпеки;
9. Кібербезпека в Україні: сучасні загрози та стратегії боротьби;
10. Стратегічні завдання Міністерства оборони України у сфері національної безпеки;
11. Психологічні аспекти управління у сфері безпеки: роль психології в державному управлінні;
12. Цивільний захист в Україні: організація та управління під час надзвичайних ситуацій;
13. Мобілізаційна готовність та її значення для національної безпеки України;
14. Роль органів місцевої влади в забезпеченні національної та цивільної безпеки;
15. Фінансування національної безпеки: проблеми та перспективи;
16. Територіальна оборона України: організаційні та правові аспекти;
17. Загрози національній безпеці України в умовах гібридної війни;
18. Правове забезпечення управління у сфері національної безпеки;
19. Роль громадських організацій у забезпеченні цивільної безпеки;
20. Моніторинг та оцінка загроз національній безпеці;
21. Інформаційна політика в сфері національної безпеки України
22. Міжнародне гуманітарне право та його вплив на національну безпеку України;
23. Аналіз сучасних загроз національній безпеці України: зовнішні та внутрішні фактори;
24. Забезпечення інформаційної безпеки в Україні в умовах кіберзагроз;

25. Ефективність державного управління цивільною безпекою в Україні;
26. Правові аспекти підготовки та мобілізації військових сил в Україні;
27. Координація дій державних органів у кризових ситуаціях;
28. Аналіз системи цивільного захисту в Україні: структура та організація;
29. Підготовка та навчання кадрів для системи національної безпеки України;
30. Роль технологій в забезпеченні національної безпеки України;
31. Організація взаємодії між державними і недержавними організаціями в сфері безпеки;
32. Система управління в сфері безпеки під час надзвичайних ситуацій техногенного характеру;
33. Міжнародне співробітництво в боротьбі з тероризмом та транснаціональною злочинністю;
34. Перспективи розвитку системи національної безпеки України в умовах глобалізації;
35. Оцінка ризиків для національної безпеки України в контексті економічних загроз⁴
36. Роль Збройних сил України у забезпеченні національної безпеки;
37. Управління кризовими ситуаціями в державному секторі: досвід та уроки;
38. Моніторинг та прогнозування загроз національній безпеці в Україні;
39. Система державного управління національною безпекою: переваги та недоліки;
40. Психологічний вплив надзвичайних ситуацій на державних службовців та населення.

7.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тестування. Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 30 запитань. Максимальна кількість балів -10 балів.

7.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Екзамен

7.4. Орієнтований перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Поняття та структура національної безпеки України.
2. Основні законодавчі акти у сфері національної та цивільної безпеки.
3. Складові національної безпеки згідно з Конституцією та законами України.
4. Основні принципи державної політики у сфері безпеки.
5. Роль Верховної Ради України у формуванні безпекової політики.
6. Закон України «Про національну безпеку»: мета, структура, зміст.
7. Система органів державного управління у сфері національної безпеки.
8. Повноваження Президента України у забезпеченні національної безпеки.
9. Структура, повноваження та функції Ради національної безпеки і оборони України.
10. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері національної безпеки.
11. Роль Служби безпеки України в системі національної безпеки.

12. Організація діяльності Міністерства внутрішніх справ у сфері цивільної безпеки.
13. Територіальна оборона: управлінські й організаційні аспекти.
14. Мобілізаційна готовність України: організація, завдання, керівництво.
15. Інформаційна безпека: державна політика та засоби забезпечення.
16. Енергетична безпека як складова національної безпеки.
17. Економічна безпека держави: основні ризики та механізми управління.
18. Екологічна безпека та роль державного управління у її забезпеченні.
19. Поняття та структура системи цивільної безпеки в Україні.
20. Організація цивільного захисту населення в умовах НС.
21. Роль місцевих органів виконавчої влади в системі цивільної безпеки.
22. Державна служба України з надзвичайних ситуацій: завдання та повноваження.
23. Психологічні аспекти управління в умовах криз та загроз.
24. Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій та загроз.
25. Роль інформаційної політики у сфері національної безпеки.
26. Основи державного управління у сфері кібербезпеки.
27. Загрози інформаційному простору України та шляхи їх нейтралізації.
28. Інституції, що відповідають за кіберзахист в Україні.
29. Міжнародне співробітництво України у сфері національної безпеки.
30. Участь України в НАТО, ЄС та інших безпекових структурах.
31. Міжнародні стандарти у сфері цивільного захисту.
32. Система підготовки кадрів для органів безпеки та цивільного захисту.
33. Роль громадських організацій у забезпеченні безпеки.
34. Фінансування національної та цивільної безпеки: джерела та проблеми.
35. Програмно-цільовий підхід у плануванні безпекової політики.
36. Національні стратегії безпеки: аналіз останніх документів.
37. Планування мобілізаційних заходів у державному секторі.
38. Гібридні загрози для України: суть, прояви, протидія.
39. Державне реагування на сучасні військові та інформаційні виклики.

7.5. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	
68-74	D	3 (задовільно)
60-67	E	
35-59	FX	2 (незадовільно)
1-34	F	

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Гордієнко С. Г., Доронін І. М. Державна безпека України в сучасних умовах: проблеми компетенції державних органів / Інформація і право. № 2(37)/2021 – 200с., - С. 81 – 93.
2. Гордієнко С.Г. Нормативно-правове регулювання завдань з удосконалення інноваційної діяльності та захисту інтелектуальної власності в Україні в умовах сьогодення. Науковий вісник публічного та приватного права. 2021. Випуск 5. Том 3. С. 178-183.
3. Гордієнко С.Г. Стратегічні напрями забезпечення та удосконалення інформаційної політики, інноваційної діяльності та захисту інтелектуальної власності в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. 2022. Випуск 4. С. 133-137.
4. Гордієнко С. Г. Трансформація поняття «державна безпека» / «Юридична Україна», щомісячний науковий журнал, 2020, № 8. - 78 с., – С. 12 - 23.
5. Гордієнко С. Г. Складові безпеки української державності за сферами її буття / «Юридична Україна», щомісячний науковий журнал, 2020, № 9. - 112 с. 112. – С. 6– 17.
6. Забезпечення національної безпеки за основними напрямками життєдіяльності України: навчальний посібник: у 2-х ч.: Ч.1/ В.А. Омельчук, М.П. Стрельбицький, С.Г. Гордієнко та інш.; за заг.ред. А.М. Кислого і М.П. Стрельбицького. Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021.304с. ISBN 978-617-02-0361-8
7. Безпека інформаційних систем організацій [Електронний ресурс] / Я. Пахольчук, А. Митко // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2017. № 1. С. 89-96. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvckrc_2017_1_11
8. Теоретичні аспекти розвитку та безпеки організації [Електронний ресурс] / Ю. В. Касьянова Управління розвитком. 2013. № 23. С. 126-128. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_23_56
9. Аналіз теоретичних викладок організації та управління соціально економічною безпекою [Електронний ресурс] / А. Д. Калько // Інвестиції: практика та досвід. - 2012. - № 23. - С. 118-123. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2012_23_30